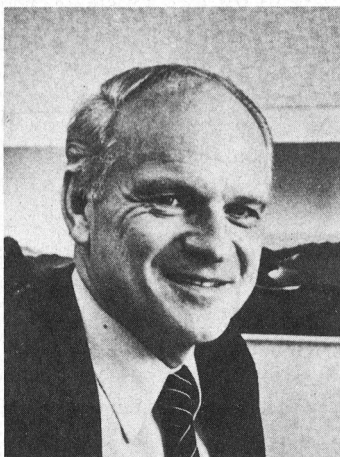

IN MEMORIAM

PROF. DR. C. G. EGELER
9 jan. 1917 - 4 juni 1983

Op 4 juni overleed Cornelis Geoffrey Egeler, oud-hoogleraar in de Algemene Geologie aan de Universiteit van Amsterdam.

Geboren te Rotterdam, bezocht Egeler het Amsterdams Lyceum om vervolgens in 1938 – na een kortstondige studie bouwkunde aan de T.H. te Delft – de geologie opleiding aan het Geologisch Instituut te Amsterdam te beginnen. Door de oorlogsomstandigheden gedwongen verrichtte hij het veldwerk in Nederland; tezamen met zijn vriend Den Tex bestudeerde hij de diaklazen van het Krijt in Zuid-Limburg. Tengevolge van de oorlog kon ook Egeler's lang gekoesterde wens om te promoveren op eigen veldonderzoek in een alpien gebied niet in vervulling gaan. Op aanraden van zijn leermeester H.A. Brouwer begon Egeler daarom in 1943 met het microscopisch onderzoek van een collectie metamorfe gesteenten, die door Brouwer in 1929 waren verzameld tijdens een geologische expeditie op Celebes. In 1946 promoveerde hij op het proefschrift 'Contribution to the petrology of the metamorphic rocks of western Celebes'. Na zijn promotie bleef Egeler, die in 1942 assistent bij Brouwer was geworden, verbonden aan het Geologisch Instituut. In 1948 werd hij tot conservator benoemd.

Pas ná de oorlog kon eindelijk begonnen worden met het zo lang begeerde geologisch onderzoek van alpiene gebieden. Samen met Brouwer bestudeerde Egeler in de tweede helft van de veertiger en de eerste helft van de vijftiger jaren de geologie van Corsica. Uit de publicaties blijkt duidelijk dat met name het voorkomen en de genese van de glaucofaanhoudende gesteenten zijn grote belangstelling hadden. In die periode was hij begeleider van talrijke doctoraal-studenten en nauw betrokken bij het tot stand komen van meerdere proefschriften over Corsica.

Het alpiene gebergte bleef de geoloog en alpinist Egeler fascineren. In 1952, 1956 en 1959 werden – tezamen met De Booy – expedities ondernomen naar de Andes van Peru. Zowel uit geologisch als alpinistisch oogpunt waren deze gebieden toentertijd nog vrijwel onbekend. Het onderzoek leverde vele nieuwe gegevens over de geologie van de Peruviaanse Andes, met name over de Tertiaire plutonische en hypabyssale gesteenten. Alpinistische hoogtepunten waren de eerste beklimmingen – samen met De Booy en Terray – van de Nevado Huantsán (6395 m) in 1952, en van de Pico Soray (5754 m) en Cerro Veronica (5755 m) in 1956. Hoezeer Egeler het hooggebergte liefhad blijkt uit zijn boek 'Naar onbestegen Andes-toppen', waarin op meeslepende wijze de beklimming van de Nevado Huantsán wordt beschreven.

In 1957 werd Egeler benoemd tot gewoon hoogleraar in de Algemene Geologie aan de Universiteit van Amsterdam, als opvolger van zijn leermeester Brouwer. Uit de titel van zijn inaugurele rede 'Problemen uit het grensgebied van algemene geologie en petrologie' blijkt opnieuw de richting van zijn belangstelling en voorkeur in de geologie.

Na zijn benoeming begon Egeler met een groep studenten aan het onderzoek van een andere alpiene plooingsgordel: de Betische Cordilleren van Zuid-Spanje. Hiermee zette hij het in de jaren twintig begonnen en door de Spaanse burgeroorlog in 1936 afgebroken onderzoek van Brouwer voort. Hij was auteur of mede-auteur van 15 publicaties en promotor bij 7 proefschriften over dit gebied. Hierdoor heeft Egeler een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontrafeling van de wordingsgeschiedenis van dit gecompliceerde orogeen.

In 1962 ondernam hij – wederom tezamen met De Booy en Terray – zijn laatste hooggebergte-expeditie, ditmaal naar westelijk Centraal Nepal. Deze expeditie leverde de vele nieuwe gegevens op over de stratigrafie en tektoniek van het

betrokken deel van de Himalaya. Alpinistisch hoogtepunt was de eerste beklimming van de Nilgiri (7031 m) op 19 oktober 1962. Niet lang daarna werd hij door H.M. de Koningin vanwege zijn verdiensten voor het organiseren van deze en voorgaande expedities benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Egeler's liefde voor en kennis van de Zwitserse Alpen, die hem van kinds af aan zo vertrouwd waren, kwamen het duidelijkst naar voren tijdens de vele Alpen excursies, die onder zijn leiding voor studenten werden georganiseerd. Daar voelde hij zich helemaal 'thuis' en wist hij op onnavolgbare wijze en met grote kennis van zaken – het liefst gezeten op een hoge top – de wijdse geologische panorama's van de Alpen op een voor ieder begrijpelijke wijze uit te leggen.

Behalve een goed geoloog en alpinist, was Egeler ook een uitstekend bestuurder en leider van vergaderingen. Door zijn innemende en ontwapenende persoonlijkheid en onpartijdige opstelling was hij in staat om mensen die sterk van inzicht met elkaar verschilden, tot elkaar te brengen en te bewegen tot voor alle partijen aanvaardbare compromissen. Hij was een geestig en vlot spreker en wist door een 'bon mot' of een relativerende opmerking een verhitte discussie in rustig vaarwater te loodsen.

Het was dan ook niet verwonderlijk dat, toen in het begin van de zeventiger jaren naar een voorzitter van de Wetenschappelijke Raad van het Beleidsorgaan voor de Herstructurering der Aardwetenschappen in Nederland werd gezocht, de keus op Egeler viel. De betreffende werkzaamheden hebben zéér véél van hem gevergd, vooral omdat hij een hekel had aan ellenlange vergaderingen, oeverloze discussies en dikwijls hoogoplopende polemieken over naar zijn mening futiele zaken. Zijn werkzaamheden in het kader van de universitaire herstructurering brachten met zich mee, dat hij zich de laatste tien jaar van zijn hoogleraarschap nog slechts in beperkte mate kon wijden aan het onderzoek en de dagelijkse gang van zaken bij de Vakgroep Structurele Geologie in Amsterdam. Hij voelde dat als een groot gemis en soms ook wel als een 'tekort schieten', maar hij meende het algemene belang van de Nederlandse aardwetenschappen te moeten laten prevaleren. Niet vergeten mag worden dat vooral door zijn niet aflatende inspanningen het fraaie Instituut voor Aardwetenschappen in Utrecht tot stand is gekomen!

Egeler's bestuurlijke en organisatorische kwaliteiten kwamen ook naar voren in de talrijke commissies en besturen waarin hij zitting heeft gehad. Zo was hij jarenlang lid van de Adviescommissie ZWO voor de exacte wetenschappen, en

vanaf 1979 bestuurslid van de Stichting AWON; vanaf 1974 lid van de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen: lid van de Redactie Commissie van Geologie en Mijnbouw; voorzitter van de Geologische Sectie van het K.N.G.M.G. (1957-1960) en van 1979-1981 voorzitter van het Genootschap. Voorts was hij in 1975 Vice-Président van de Société Géologique de France. Ook binnen het Geologisch Instituut vervulde hij tal van functies.

Egeler was een gastvrij en royaal mens, die op innemende en ongedwongen wijze kon omgaan met personen van verschillende aard en stand. Hij was snel bereid om de mensen om hem heen bij voorbaat al zijn vertrouwen en steun te geven. Werd dit vertrouwen echter in ernstige mate geschaad, dan was voor hem de vriendschap definitief beëindigd. In dit opzicht was hij niet bereid tot compromissen!

Medio 1980 – niet lang voor zijn emiritaat – openbaarden zich de eerste symptomen van een ongeneeslijke ziekte. Optimist en levensgenieter als hij was, hoopte hij echter nog vele gelukkige jaren door te brengen temidden van zijn gezin, dat hem boven alles ging. Hoe verheugde hij zich erop om na zijn pensionering nog eenmaal, ditmaal samen met zijn vrouw, de Himalaya te bezoeken.

De erkenning voor Egeler's verdiensten voor de aardwetenschappen in Nederland bleek eens te meer toen zeer velen aanwezig waren op zijn afscheidscollege op 5 november 1982. Hij was het stralend middelpunt van een onvergetelijke en indrukwekkende plechtigheid, tijdens welke hij nog eenmaal zijn mening kenbaar maakte over 'problemen in en om de geologie' binnen het Nederlandse aardwetenschappelijk bestel. Niemand kon toen vermoeden dat zo kort daarna zijn laatste ziekbed zou beginnen. Maar ook in het ziekenhuis bleef hij zijn goede humeur behouden, en ondersteunde hij zoveel mogelijk de acties tegen de, naar zijn mening onterechte, plannen van minister Deetman met betrekking tot de opheffing van de Subfaculteit Geologie en Geofysica aan de UvA.

Aardwetenschappelijk Nederland, en in het bijzonder het Geologisch Instituut te Amsterdam, hebben met de dood van Cees Egeler een innemend en dienstbaar mens verloren.

Amsterdam, augustus 1983

Harm Rondeel
Otto Simon